

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Panțîru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu și de către avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Musteață Dumitraș Xxxxx, născut la xx xxxx, originar mun. xxxxx și domiciliat în mun. xxxx, or. xxxx, str-la xxxxx xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 08.12.2016 – 12.10.2017 (prima instanță);
2. 14.11.2017 – 10.01.2018 (instanța de apel);
3. 25.05.2018 – 17.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul Central/ din 12 octombrie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Musteață Dumitraș a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu amendă de 225 unități convenționale, ceea ce constituie 4500 lei, cu aplicarea art. 65 Cod penal, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an și 6 luni.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de Balan Sergiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului material să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Totodată, s-a dispus încasarea de la Musteață Dumitraș în beneficiul părții vătămate Balan Sergiu 120000 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în mărime de 5075 lei.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Musteață Dumitraș, la 26.09.2016, aproximativ la ora 00:10, treaz și cu permis de conducere, conducând cu viteză sporită automobilul de model „Volkswagen Polo”

cu n/î xxxxxx, pe teritoriul parcării restaurantului „McDonalds”, amplasat pe adresa bd. Dacia 21/1 din mun. Chișinău, nu a manifestat dexteritate în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de situația rutieră, precum și situația care determină viteza de circulație, dar în special de faptul că, acel loc este unul public și de regulă destul de aglomerat, încălcând astfel prevederile normelor prevăzute la pct. 45 alin. (1) lit. a), b) și d) și alin. (2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia: Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră.

2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, circumstanțe care în cumul, au condiționat ca acesta, în timpul deplasării, să tamponeze pietonul Balan Sergiu, care, la rândul său, se deplasa regulamentar pe teritoriul aceleiași parcări, de la dreapta spre stânga relativ direcției automobilului. În consecință, în rezultatul acestui impact, pietonului Balan Sergiu, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 3243/D din 23.11.2016, i-a fost cauzată o vătămare corporală medie sub formă de: fractură cominutivă 1/3 medie ambelor oase a gambei stângi.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Musteață Dumitraș în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijlocului de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale și a sănătății.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei complementare și în latura civilă în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, în baza art. 78 alin. (2) Cod penal, să fie înlăturată pedeapsa complementară – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, și să fie dispusă încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică în quantum rezonabil.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- Musteață Dumitraș este angajat în câmpul muncii în calitate de șofer la SRL „Santehcomplect”, fiind unica sursă de existență a acestuia, la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu face abuz de băuturi spirtoase, nu consumă substanțe narcotice sau psihotrope, anterior nu a comis alte infracțiuni. Instanța de judecată,

deși a constatat existența circumstanțelor atenuante, a evitat aplicarea prevederilor legii care se referă la efectele acestor circumstanțe atenuante;

- suma încasată de către instanță - 120 000 lei cu titlu de prejudiciu moral este exagerată, nejustificată și neechitabilă. Referitor la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în cauza penală în mărime de 5 075 lei, apelantul a invocat că, partea vătămată a anexat la materialele cauzei penale doar ordinul de încasare a numerarului pentru serviciile de asistență juridică. Totodată, prima instanță nu a ținut cont de starea materială a inculpatului Musteață Dumitraș și de faptul că după accident, inculpatul s-a întâlnit cu partea vătămată și i-a propus sume rezonabile pentru repararea prejudiciului cauzat, fiind refuzat de ultimul, care solicita sume de bani mult mai mari.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2018, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința primei instanțe în latura pedepsei și în latura civilă, fiind pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Musteață Dumitraș, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă, în mărime de 225 unități convenționale, ce constituie 4500 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport și dispusă încasarea de la Musteață Dumitraș în beneficiul părții vătămate Balan Sergiu suma de 60000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a conchis că inculpatul Musteață Dumitraș a comis infracțiunea prevăzută de art.264 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea medie a integrității corporale, împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, instanța de apel a atestat că prima instanță a conchis eronat de a aplica în privința inculpatului Musteață Dumitraș pedeapsa complementară prevăzută la art. 264 alin. (1) Cod penal - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În acest sens, instanța de apel a menționat că inculpatul și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate - motiv pentru care cauza s-a examinat în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală pe baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv la locul de trai, este angajat în câmpul muncii în calitate de șofer, iar potrivit explicațiilor inculpatului, aceasta este unica sa sursă de întreținere, argument care nu a fost combătut de către partea acuzării, la materialele

dosarului nu sunt anexate probe care să confirme că inculpatul s-ar afla la evidența medicului psihiatru sau narcolog.

Mai mult, instanța de apel a notat că circumstanțe agravante sau temeieri de liberare a inculpatului de răspundere penală nu au fost stabilite, iar în calitate de circumstanțe atenuante, instanța de apel a reținut comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și în temeiul efectului retroactiv a legii penale care ameliorează situația inculpatului, și circumstanța atenuantă prevăzută de art. 76 alin. (2) lit. b) Cod penal, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani.

Astfel, instanța de apel a conchis că din probele administrate rezultă că inculpatul Musteață Dumitraș este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, precum și ținând cont de gravitatea infracțiunii, care este una mai puțin gravă, principiile generale de aplicare a pedepsei stabilite de art. 61 alin. (2) Cod penal, noile limite ale pedepsei prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, în coroborare cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, existența circumstanțelor atenuante prevăzute la art. 76 alin. (1) lit. a) și b) Cod penal, lipsa circumstanțelor agravante, personalitatea inculpatului, care nu are antecedente penale, vina în privința comiterii infracțiunii a recunoscut-o integral, se caracterizează pozitiv la locul de trai, este angajat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog, inculpatul nu și-a manifestat expres dorința de a executa o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și întrucât la materialele cauzei nu există probe care ar atesta că o pedeapsă non - privativă de libertate nu ar duce la corectarea inculpatului Musteață Dumitraș, prima instanță a conchis corect de a-i aplica inculpatului o pedeapsă sub formă de amendă, această pedeapsă fiind justificată, echitabilă și rațională.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a conchis pripit de a-i aplica inculpatului Musteață Dumitraș pedeapsa complementară pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin. (1) Cod penal - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, instanța de apel menționând la acest aspect că în prezenta cauză penală sunt prezente exclusiv circumstanțe atenuante, iar acest fapt, creează posibilitatea neaplicării pedepsei complementare opționale prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, motiv pentru care, instanța de apel a constatat că Musteață Dumitraș, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(1) Cod penal, urmează să execute doar pedeapsa sub formă de amendă fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, reeducarea și corectarea inculpatului fiind posibilă, echitabilă și rațională fără aplicarea pedepsei complementare.

Cu referire la prejudiciul moral încasat de prima instanță, instanța de apel a stabilit că suma de 120 000 lei este exagerată și nejustificată, inclusiv în raport cu starea materială a inculpatului Musteață Dumitraș, care este angajat în calitate de

șofer, precum și de faptul că condamnarea inculpatului constituie în sine o satisfacție pentru partea vătămată Balan Sergiu.

În acest sens, instanța de apel a conchis de a încasa de la Musteață Dumitraș în beneficiul părții vătămate Balan Sergiu suma de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cu convingerea, că această compensare îi va aduce satisfacție părții vătămate Balan Sergiu, sumă care, totodată, va asigura un echilibru între satisfacția echitabilă și îmbogățirea fără justă cauză.

Ce ține de cheltuielile privind asistența juridică, instanța de apel a atestat că conform ordinului de încasare a numerarului nr.22842417 din 11.01.2017, rezultă că, la examinarea prezentei cauze penale, partea vătămată Balan Sergiu a achitat suma de 5 075 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică (f.d. 127, vol. I).

Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanță a acționat legal când a decis de a încasa suma de 5075 lei în beneficiul părții vătămate, or aceste cheltuieli sunt reale, necesare și rezonabile.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

4.1. Avocatul Panțiru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu, care indică temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, art. 20, 26 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 CEDO, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de cuantumul prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea de la Musteață Dumitraș în beneficiul lui Balan Sergiu, suma de 300000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel a evaluat eronat cuantumul prejudiciului moral;
- au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale;
- în urma accidentului în care i-au fost cauzate leziuni corporale grave și în urma spitalizării, părții vătămate i-au fost cauzate suferințe morale enorme. Suferințele morale s-au extins și asupra membrilor familiei și au avut un impact negativ deosebit, în special atunci când au aflat de accident, când partea vătămată era în spital și când a început intervenția chirurgicală, în fiecare noapte, în continuu visează tot calvarul prin care a fost nevoit să treacă în urma infracțiunii comise de către Musteață Dumitraș;

- partea vătămată a avut de suferit și trăiește o stare de stres continuu, care urmează a fi diminuat prin acordarea compensației morale pentru restabilirea drepturilor sale încălcate și anume suma de 300.000 lei este în măsură să restabilească dreptul său încălcat;

- în cauza Avram și alții împotriva Republicii Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că sumele acordate reclamanților de către Curtea Supremă de Justiție sunt prea mici pentru a fi considerate proporționale gravității imixtiunii în dreptul lor la respectarea vieții private. Totodată, Curtea de la Strasbourg a reamintit despre aplicarea eronată a normelor de drept care

reglementează posibilitatea recuperării prejudiciului moral de către instanțele de judecată și inclusiv de către Curtea Supremă de Justiție. Aceasta a menționat că statul care acordă compensație pentru încălcarea unui drept din Convenție, nu poate să se mulțumească cu faptul că suma acordată reprezintă maximum potrivit legii naționale. Dacă statul alege să aplice legislația națională la examinarea pretinselor încălcări ale drepturilor din Convenție, acesta trebuie să se asigure că legislația respectivă este compatibilă cu Convenția și jurisprudența Curții;

- CtEDO a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky c. Regatului Unit, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

- unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. (Decizia CSJ nr.2ra-200/16 din 02.03.2016);

- suferința fizică și psihică trebuie calificată ca fiind o durere incomparabilă, care are un grad maxim de lezare a valorilor sociale - integritatea fizică, iar intensitatea și gravitatea atingerii sunt incontestabil de mari.

4.2. Avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și solicită casarea deciziei instanței de apel în partea încasării prejudiciului moral în mărime de 60000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică de 5075, cu dispunerea încasării a acestora în limite rezonabile.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- hotărâre atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- la stabilirea cuantumului prejudiciului moral și încasarea în mărime de 60000 lei, instanța de apel nu și-a motivat în nici un fel soluția cu careva proprii concluzii asupra argumentelor invocate, expunându-se formal asupra admiterii parțiale a cererii de apel, fapt ce denotă nemotivarea soluției, fiind încălcate prevederile art. 19 Cod de procedură penală și 6 § 1 CEDO;

- instanța de apel a dispus încasarea pentru repararea prejudiciului moral a unei sume exagerate și neîntemeiate;

- acordarea de satisfacții materiale pentru repararea prejudiciului moral nu este o regulă. În materia drepturilor omului o recunoaștere oficială și publică a violării constituie, uneori, prin sine o satisfacție echitabilă pentru reclamant;

- Musteață Dumitraș nu este împotriva reparării prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate, doar că acesta trebuie să fie echitabil și să nu ducă la îmbogățire fără just temei;

- instanța de apel urma, pe de o parte, să țină cont de gravitatea suferințelor pricinuite, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate, în deplină concordanță cu principiul răspunderi civile delictuale, care impune reparația integrală, reală și efectivă a daunelor morale, de starea materială a lui Musteață Dumitraș;

- după accident, inculpatul s-a întâlnit cu partea vătămată și i-a propus sume rezonabile pentru repararea prejudiciului cauzat, fiind refuzat de ultimul, care solicita sume de bani mult mai mari;

- menținerea deciziei instanței de apel și încasarea sumei de 60000 lei va duce la o îmbogățire fără justă cauză, cu atât mai mult că condamnarea inculpatului constituie în sine o satisfacție pentru partea vătămată;

- la materialele cauzei penale sunt anexate decizii ale Curții Supreme de Justiție pe cauze penale similare (f.d. 176- 189) privind încasarea prejudiciului moral, în beneficiul părții vătămate, sumele fiind între 5 000 lei -10 000 lei;

- în partea compensării cheltuielilor de asistență juridică în cauza penală în mărime de 5075,00 lei, partea vătămată nu a anexat la materialele cauzei penale decât ordinul de încasare a numerarului pentru serviciile de asistență juridică;

- pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor și lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora;

- instanța urmează să verifice dacă aceste cheltuieli au fost reale și necesare, și într-un quantum rezonabil, fiind necesară și prezentarea unei liste detaliate a tuturor cheltuielilor invocate, omiterea căreia poate avea loc drept efect respingerea revendicărilor în întregime sau în parte (Hotărîrea Amihalachioaie împotriva R Moldova din 20 aprilie 2004, Șarban versus Moldova din 04 octombrie 2005).

5. La recursurile ordinare declarate de avocatul Panțîru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu, și de către avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, și anume:

- a avocatului Panțîru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, prevăzute de ar. 429 și 430 Cod de procedură penală, deoarece acesta contrar prevederilor art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a contestat sentința primei instanțe cu apel, pentru a-și manifesta dezacordul cu quantumul prejudiciului moral încasat, însă tacit a fost de acord cu suma de 120000 lei, fără a solicita suma de 300000 lei;

- a avocatului Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, ca fiind vădit neîntemeiat, din considerentul că prejudiciul moral dispus de instanța de apel a fi încasat în mărime de 60000 lei este justificat, conform prevederilor art. 1422, 1423 Cod civil, iar cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5075 lei, au fost încasate în baza ordinului de încasare a numerarului nr. 228424417 din 11.01.2017 (f.d. 127, vol. I), argumentele recurentului la acest capitol fiind neîntemeiate.

5.1. La recursul ordinar declarat de avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Panțîru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu, în care pledează pentru inadmisibilitatea acestui recurs, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece în conținutul acestuia nu au fost invocate temeiurile de casare și nici nu a fost argumentat nici un asemenea temei, or potrivit jurisprudenței CtEDO în cauza Purcell vs. Irlanda din 16.04.1991, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucru.

5.2. La recursul ordinar declarat de avocatul Panțîru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că recurentul nu a pătruns în esența cauzei, constatările acestuia fiind confuze, iar recursul declarat poartă un caracter formal și nu corespunde exigențelor prevăzute de art. 427, 430 Cod de procedură penală.

De asemenea, invocă că recurentul contrar prevederilor art. 420 Cod de procedură penală, solicită pronunțarea unei decizii prin care să fie dispusă încasarea a prejudiciului moral în mărime de 300000 lei, deși nu a atacat cu apel sentința primei instanțe prin care s-a dispus încasarea a prejudiciului moral în mărime de 120000 lei, iar din acest considerent, din moment ce recurentul a fost de acord cu această sumă dispusă de prima instanță, acesta nu poate ataca hotărârea instanței de fond cu recurs.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursuri ordinare în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

6.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Panțiru Victor în numele părții vătămate:

În speță, se atestă că acesta indică temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, ce prevede cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, însă fără a aduce vreun argument în susținerea acestui temei de recurs, menționând eronat că prin aplicarea în mod extensiv a normei de procedură penală, acest temei umează a fi aplicat și în cazul sancționării din punct de vedere civil, ce nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar.

Totodată, din conținutul recursului se atestă că recurentul invocă dezacordul cu soluția și motivarea instanței de apel în privința acordării sumei de 60000 lei cu titlu de prejudiciu moral părții vătămate Balan Sergiu, pe care o consideră inechitabilă și insuficientă să compenseze suferințele fizice și psihice suportate de partea vătămată Balan Sergiu în urma comiterii infracțiunii și contravine jurisprudenței CtEDO în spețe similare, aspecte care, Colegiul penal constată că urmează a fi examinate prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția,

În acest sens, cu referire la aceste critici ale recurentului, descrise și la pct. 4.1. precum și la temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, reține că alegațiile recurentului din recursul nominalizat nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

În această ordine de idei, Colegiul penal în privința criticilor recurentului că instanța de apel a evaluat eronat quantumul prejudiciului moral, deoarece în urma accidentului părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale grave și în urma spitalizării i-au fost cauzate suferințe morale, și trăiește într-o stare de stres continuă, coraportându-le la conținutul deciziei instanței de apel, atestă că sunt neîntemeiate, or în decizia sa, instanța de apel la evaluarea quantumului prejudiciului moral corect a ținut cont de prevederile art. 1423 Cod civil, de faptul că părții vătămate Balan Sergiu i-a fost cauzată vătămare corporală medie, dar nu gravă cum indică recurentul, de suferințele fizice și psihice a părții vătămate, în coraport cu starea materială a inculpatului Musteață Dumitraș și că condamnarea inculpatului constituie în sine, la fel o satisfacție morală pentru partea vătămată Balan Sergiu.

Mai mult, se mai invocă că prin neatacarea sentinței, partea vătămată Balan Sergiu, conform prevederilor 420 alin. (4) Cod de procedură penală, a pierdut dreptul de a solicita 300000 lei, ca daună morală în speța dată, el fiind în drept de a solicita suma încasată prin sentință ca daună morală, în mărime de 120000 lei.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel just a conchis că suma de 120000 lei reținută de prima instanță cu titlu de prejudiciu moral, este exagerată și nejustificată, și a decis că suma de 60000 lei este una echitabilă, or astfel se va respecta proporționalitatea între suferințele părții vătămate și îmbogățirea fără justă cauză, având în vedere și realitatea socio-economică din Republica Moldova, iar suma stabilită va asigura echilibrul dintre efectul compensatoriu și nu va constitui nici o sumă excesivă pentru inculpatul Musteață Dumitraș (care avea 19 ani la momentul săvârșirii infracțiunii, activa în calitate de șofer) și nici venit nejustificat pentru partea vătămată Balan Sergiu.

Subsidiar, ce ține de criticile recurentului, precum că părții vătămate i s-ar înălca drepturile garantate de art. 20, 26 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 §1 CEDO, Colegiul penal atestă că nu pot fi admise, constituind doar opinia subiectivă a recurentului, or după cum se reține din materialele cauzei penale, părții vătămate i s-a asigurat atât dreptul de acces la justiție, la apărare și la un proces echitabil, de instanța de apel nefiind admisă nici o eroare ce ar afecta aceste drepturi, părții vătămate fiindu-i oferită o sumă echitabilă de 60000 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar temeiuri de a interveni în decizia atacată sub aceste aspecte, nu se identifică de instanța de recurs ordinar.

Totodată, cât privește jurisprudența CtEDO specificată de recurent, în cauzele Avram și alții c. Republicii Moldova, Tolstoy Miloslovsky c. Regatului Unit, Colegiul penal atestă că decizia instanței de apel nu contravine constatărilor din aceste spețe, or după cum s-a menționat, prin soluția sa în privința cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a luat în considerare proporționalitatea dintre fapta comisă de inculpatul Musteață Dumitraș, datele caracteristice ale acestuia și suferințele fizice și psihice ale părții vătămate Balan Sergiu, iar instanța de recurs ordinar nu identifică nici un temei justificativ de a nu menține argumentarea instanței de apel.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de avoatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș:

În speță, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, anume în partea încasării prejudiciului moral în mărime de 60000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică de 5075 lei.

Verificând legalitatea hotărârilor atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-

au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

În privința temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele menționate supra, Colegiul penal constată că nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența temeiului menționat, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel de încasare a prejudiciului moral în mărime de 60000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică de 5075 lei de la inculpatul Musteață Dumitraș în beneficiul părții vătămate Balan Sergiu, întemeiate pe cumulul de probe, cercetate, verificate și apreciate just prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, iar de către instanța de recurs ordinar nu sunt identificate temeiuri de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectele invocate de recurent.

De asemenea, ce ține de criticile recurentului că instanța de apel s-ar fi expus formal asupra aditerii parțiale a cererii de apel, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 60000 lei ce constituie o sumă exagerată, ce denotă nemotivarea soluției, prin ce s-au încălcat prevederile art. 19 Cod de procedură penală și art. 6 §1 CEDO și va duce la o îmbogățire fără justă cauză a părții vătămate, Colegiul penal conchide că sunt neîntemeiate, or instanța de apel luând în considerare circumstanțele săvârșirii infracțiunii, urmările prejudiciabile – vătămare corporală medie, suferințele fizice și psihice a părții vătămate, starea materială și caracteristica inculpatului Musteață Dumitraș, just și echitabil a redus în jumătate cuantumul prejudiciului moral de 120000 lei stabilit de prima instanță, respectând proporționalitatea între circumstanțele enunțate supra, iar suma stabilită va asigura echilibrul dintre efectul compensatoriu și nu va constitui nici o sumă excesivă pentru inculpatul Musteață Dumitraș și nici venit nejustificat pentru partea vătămată Balan Sergiu.

Cât privește alegațiile recurentului că la materialele cauzei sunt anexate decizii ale Curții Supreme de Justiție, pe cauze penale similare, în care s-a dispus încasarea în beneficiul părților vătămate a sumelor de 5000-10000 lei, Colegiul penal atestă că nu pot fi acceptate, or cuantumul prejudiciului moral se stabilește în dependență de circumstanțele fiecărei cauze penale, iar în prezenta speță instanța de apel just a ținut cont de circumstanțele cauzei, indicând corect motive în decizie (f.d. 248-249, vol. I), pe care instanța de recurs le însușește, ce este conform practicii CtEDO în cauza Albert vs. România din 16.02.2010.

Cu referire la argumentele recurentului, de critică în partea aditerii încasării cheltuielilor de asistență juridică în cauza penală în mărime de 5075 lei,

partea vătămată a anexat doar ordinul de încasare a numerarului pentru servicii de asistență juridică, însă prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor și lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat, cauza Amihalachioaie c. R. Moldova din 20 aprilie 2004, Șarban c. R. Moldova din 04.10.2005, Colegiul penal constată că prima instanță și instanța de apel just au stabilit ca probă ce confirmă cheltuielile de asistență juridică ordinul de încasare a numerarului nr. 22842417 din 11 ianuarie 2017, pentru asistență juridică acordată părții vătămate Balan Sergiu, iar temeiuri de a nu accepta acest act ca probă în confirmarea cheltuielilor de asistență juridică, corect nu au fost reținute de instanțele ierarhic inferioare, deoarece avocatul Panțîru Victor a participat din 28.11.2016 la acțiuni/ședințe de judecată în prima instanță, a întocmit acțiunea civilă cu anexele la ea (f.d. 123-155, vol. I).

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți în recursuri care ar fi afectat decizia atacată, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile ordinare declarate sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Panțîru Victor în numele părții vătămate Balan Sergiu și de către avocatul Pocaznoi Rodica în numele inculpatului Musteață Dumitraș, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Musteață Dumitraș XXXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată pe **15 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor